

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 13 Ianuarie st. v.

Cestiunea Ardealului se discută mereu.

Sînt acum câteva zile membrii din Budapesta ai „reuniunii maghiare de cultură” s'au constituit în filială, ear' adunarea de constituire s'a ținut în localul dietei.

Ar fi fost poate mai nimerit, ca dieta Ungariei să se declare totodată și filială a „reuniunii de cultură” din Cluj.

Dar' eată ce ne spune oficiosul „Nemzet” despre importanța acestei constituirii:

„Nici nu este dușman străin acela, care amenință Ardealul. Contra acestuia ar fi aici cele un milion și jumătate de baionete ale monarhiei. Ar fi aici întreaga națiune maghiară până la cel din urmă om, până la cel din urmă ban. Ar fi aici opintirea uriașă a unei națiuni ce este gata pentru toate. Dușman străin n'ar pute să cucerească Ardealul câtă vreme nu s'a descărcat cea din urmă cartușă, nu s'a cheltuit cel din urmă ban și n'a cădut cel din urmă Maghiar înarmat. Germanii au luat Alsația dela Francia, deoare-ce aceasta tot Franciă a rămas, și a păstrat capacitatea de apărare și de dezvoltare, caracterul ei francez. Dar' dacă din trupul Ungariei s'ar scoate Ardealul, s'ar ucide Ungaria. Și-ar perde baza de existență, puțința ori-și-cărei dezvoltări.

„Aceasta e cauza, că s'a spăriat societatea. Aceasta e cauza alarmei, pe care mulți au desaprobat-o. Aceasta e explicarea opintirilor societății.

„Căci nu un dușman extern, ci slăbiciunea internă a amenință și amenință Ardealul. Aceasta e primejdia, contra căreia societatea maghiară din Ardeal nu mai e capabilă de a se lupta. Maghiarimea a pierdut teren preste Carpați, în loc de a fi câștigat teren. Pe rasa superioară și domnitoare a strîmătorat-o rasa atît cultural, cît și politicește inferioară.

„În această stare de lucruri, în această situațiune falsă trebuie să se dea ajutor. Societatea maghiară de aici trebuia să ajute pe societatea maghiară de preste Carpați. Adecă s'o apere, ear' nu să atace.”

Rasa „inferioară”, care a câștigat teren față cu rasa „superioară și domnitoare” sîntem fără îndoeală noi Români, un lucru, care pentru tot omul cu judecată dovedește, că nu sîntem rasă

„inferioară”, ci „superioară”, deoare-ce rasa „inferioară” nu „câștigă”, ci „perde” teren față cu altă rasă, care mai e și „domnitoare”.

Dar', — aceasta e cestiune de apărare: nu putem cere ca Maghiarii să recunoască și ei înșiși, că ne sînt inferiori ca rasă. E destul că ei constată faptele, din care rezultă, că le sîntem superiori.

Destul, că noi sîntem dușmanii, care amenință Ardealul, contra noastră s'a organizat societatea maghiară, față cu noi au să fie apăsări Maghiarii din Ardeal.

Ni-o spune cel mai de frunte dintre organele de publicitate ale Maghiarilor, cel mai autorizat organ al guvernului nostru.

Să vedem deci, cum ni se prezintă „apărarea” aceasta.

Noi am ocupat, așa se ăice, teren față cu Maghiarii: fără îndoeală dar' vorba e să perdem ear' terenul, pe care l'am ocupat ori cel puțin să nu mai ocupăm și de aici înainte teren.

Unde am ocupat însă terenul?

De sigur că nu în viața politică, deoare-ce din viața politică ne-am retras. Ajuțați de frații lor de preste Carpați, Maghiarii din Ardeal au ajuns ei singuri stăpâni în țeara aceasta, fac tot ceea-ce vreau în ea, o ruinează după pofta inimii lor.

Lupta nu e dar' politică, ci socială.

Am câștigat față cu Maghiarii teren, pentru-că ne-am sporit, am câștigat averi, ni-am ridicat nivelul cultural prin organizarea noastră bisericească și școlară și am întemeiat aici pe pămîntul acesta o cultură românească ce poate să devină cu timpul hotărîtoare pentru caracterul cultural al acestei țeri.

Vorba e dar', ca de aici înainte să nu ne mai sporim, să nu mai câștigăm averi, să nu ne mai ridicăm nivelul cultural, să nu mai punem în pericol caracterul maghiar al acestei țeri prin lucrarea noastră literară.

Și trebuie să știe tot Românul din Ardeal, că de aceasta e vorba.

Când copilul român se naște, el este dușmănit de concetățenii nostri maghiari, fiindcă prin el se sporesce numărul Românilor, și crima de a se fi născut nu i-se iartă decât cu condițiunea, că nu va trăi ca Român ori va părăsi țeara aceasta.

Când Românul muncește în sudoarea feții sale și nu consumă toate roadele muncii sale, ci trăiește cumpetat, ca să-și poată agonisi avere, el este dușmănit de concetățenii lui maghiari, fiindcă sporesce averea Românilor, și crima de a fi om agonisitor nu i-se iartă decât cu condițiunea, că se va lăpăda de neamul lui ori va părăsi țeara.

Și dușmănit e Românul, dacă jertfește pentru biserică și școală, dușmănit dacă cetesce cărți românești, dușmănit mai ales, dacă lucrează pentru ridicarea nivelului cultural al neamului românesc.

Ei bine! ce avem noi Români să facem față cu această dușmănie?

Să-i dușmănim și noi pe concetățenii nostri?

N'avem de ce!

Să facem copii, cât de mulți copii sănătoși și capabili de a suporta miseriile vieții, să muncim din toate puterile și să trăim cumpetat, ca să le putem lăsa copiilor nostri mai mult decât ceea-ce am moștenit noi înșine dela părinții nostri și să punem mai presus de toate meritul de a fi sporit neamul românesc cu oameni destoinici, deprinși la muncă multă și puțină trebuințe.

Celelalte se fac ele de ele!

Reforma învățămîntului în România.

Totdeauna, când s'a făcut în România încercarea de a reforma învățămîntul, vorba a fost — nu de modificarea legii dela 1864, ci de crearea unei legi nouă.

Și nici că este cu puțință reforma, dacă nu se abrogă legea dela 1864.

Cât pentru conducerea întregului aparat de instrucțiune, punctul de plecare al acestei legi este cea mai deplină încredere în bunăvoința celor chemați să dea învățătura. Legiuitorul dela 1864 admite ca lucru de sine înțeles, că aceia, cari primesc odată sarcina aceasta, o și poartă cu toată iubirea, și de aceea îi scutesce față cu ori-și-ce fluctuațiune politică și nu dă nimănui dreptul de a-i silî să-și facă datoria, nici puterea de a-i pedepsi, dacă nu și-o fac. Ei înșiși au să se controleze unii pe alții și să alunge din mijlocul lor pe cei nevrednici.

Experiența a dovedit, că, vorbind în țesă generală, legiuitorul nu s'a înșelat: în adevăr corpul didactic n'a făcut de pozițiunea sa abuzul, pe care ar fi putut să-l facă. — S'au comis, ce-i drept, — pe ici pe colo abuzuri, dar' în genere focul sacru al începutului a primat față cu slăbiciunile omenesci.

Cine poate însă să garanteze, că ceea-ce în trecut a fost numai excepțiune în viitor nu va deveni o regulă? Căci focul sacru s'a cam trecut și el, exigențele devin din zi în zi mai mari și sarcina celor chemați să dea învățătura este din an în an mai grea. Trebuie dar' să se afle o garanță, că în viitor se va face deosebire între cei vrednici și cei abuzivi ori neglijenți.

Garanța aceasta o caută toți aceia, care stăruie pentru crearea unei legi nouă.

Astfel legea nouă cuprinde, între altele, și un fel de vot de neîncredere pentru corpul didactic. De aceea corpul didactic combate legea nouă și stăruie pentru modificarea celei dela 1864.

Oamenii, care își fac datoria, adecă cei mai mulți dintre membrii corpului didactic, se simt atinși în amorul lor propriu prin încercarea de a-i supune la disciplină.

„Noi ne facem datoria, — ăice ei, — n'avem trebuință de împintări miniștrului: să ni se creeze toate mijloacele, de care avem trebuință, și vom lucra chiar cu mai mult zel ca până acum.”

Ear' oamenii, care se tem de legea nouă, adecă minoritatea corpului didactic, profită de legitima supărare a majorității, ca să combată pe ministru cu oare-care aparență de dreptate.

Foița „Tribunei”.

Spice de aur.

Culese de dascălul Ioan P. Lazar.

Viața e o artă, în care prea adese-ori sîntem diletanți.

Spre a deveni măiestri, trebuie să ne vîrșăm sîngele inimii.

Perii cei albi sînt spuma ce acopere marea după furtuni.

Femeia pierdută vede în femeia onestă numai o oglindă ce-i arată încreșturile. Ea ar vrî să o sdrobească cu mînie.

Somnul e un hoț marinimos. El îi dă puterii ceea-ce fură dela timp.

Dacă timpul ce-l perdeți l'ați pute da de pomeană acelora, care știu să-l întrebuințeze, — mulți cerșitori ar deveni bogați.

Datorința își încrunță sprîncenele numai atunci, când fugim de ea; ear' atunci, când o împlinim, ne suride.

Nu ni se iartă nici talentul, nici succesele, nici amicii, nici bucuria noastră. Lumea numai moartea ni-o iartă; ba, câte odată nici pe aceasta.

Trebuie să tractăm trupul nostru ca pe un servitor, ca să nu se facă stăpînul nostru.

Mândria e un rău consilier; dar' un sincer amic. Ea se silește a ține cont de judecata altora.

(Toate aceste adevăruri le-a ăis Regina României.)

Cine face întrebuințare de dreptul seu, nu-i face nedreptate nimînui.

Științele ajută dezvoltarea tinerețelor, ușurează, mîngăie și desfătează bătrînețele. Ele ne însoțesc în călătorie, dorm cu noi, veghează cu noi și sînt nedeslipite de ființa noastră în toate relațiunile și împregiurările, ca amicii cei mai sinceri și mai prețioși și ca ângerii păzitori ai nostri în tot decursul vieții noastre.

Cicero.

Artistilor! Demnitatea omenirii e dată în mîna voastră: îngrijiiți-o!

Schiller.

Care scrie și doresce să îndrepteze moravurile oamenilor, cu totul trebuie să fie curat de prihană, care se naște din zavistie. — Mare fericire ar fi pe lume, dacă ar pute să nu gîndească, nici să scrie, nici să vorbească omul de rău

Cichindeal.

Arta este sublimul și frumosul la culme — este creațiune în folosul omenimii.

Principele Hermann dela Püchler
Huszkan.

Adă-ți aminte de timpul foametei în timpul săturării și de sărăcie și lipsă în timpul avuției, — căci de dimineață până în seară se poate schimba timpul.

St. scriptură.

În timpul, în care trăim, numai popoarele luminate pot ajunge adevărata mîrire.

P. S. Aurelian.

Omul e o taină; viața e un vis;
Sufletelor blînde cerul e deschis.

V. Alexandri.

Libertatea nu poate înainta fără înțelepciune, și nici a trăi fără virtute.

Trecutul e o lampă aședată în prezent, pentru-ca să lumineze viitorul.

Dr. N. Preda.

Libertatea în leagănul ei trebuie să se nutrească prin prevedere.

Cel mai bun remediu în contra invidiei este, ca să produci singur cât mai mult.

A. Hahn.

Libertatea mai adese-ori se cutropesce prin lipsa de cumpăt, decât prin neprietenii ei.

Frumseța e o floare și mirosul e amorul.

Catina.

Cheltuețile mărunte și făcute adese-ori golesc punga mai îngrabă decât spesele mari și făcute arare-ori. —

...?

Cine nu e dator e destul de avut.

Proverb rom.

Tăcerea și nevinovăția sînt cele mai frumoase lucruri în lume, dar' aceste două au și cei mai mulți inimi.

F. Cabalero.

Numai în timpurile critice ne dăm seamă, că cine sîntem.

Schiller.

Nu arare-ori va fi prădătorul tinăr un sgâr-cit bătrîn.

Hebel.

Toate se clătina acolo, unde nu este cre-dință.

Schiller.

La copaciul cădut toți aleargă să tae crengi.

prov. rom.

Cine rămîne modest, — nu în fața laudelor, ci în fața criticei muștrătoare, acela întru adevăr e modest.

....?

Omul cel înțelept, cu cît îl înalță norocirea, cu atîta el se face cu mai bun năray

Astfel ministrul se află față în față cu aproape întregul corp didactic, căci, după toate cele ce am cetit asupra cestiunii, numai puțini dintre membrii acestui corp privesc lucrul din punct de vedere general.

Este, se înțelege, și în proiectul de lege prezentat de actualul ministru o așa numită „parte bună”, pe care o admite întregul corp didactic. Ne rezervăm a vorbi altădată despre această parte. Deocamdată vom scoate la iveală partea combătută.

„Eată, — dice ministrul, — vă îmbunătățesc pozițiunea, vă pun la adăpost, completez sistemul așezămintelor de învățământ, vă dau mijloacele, toate lesnirile, îndoiesc bugetul instrucțiunii, — dar' apoi îmi rezerv drepturile, pe care ministrul trebuie să le aibă, ca să poată primi răspunderea, că în viitor nu se vor face abuzuri, nici se va tolera neglijența.”

Ceea-ce urmează după acest „dar'” este partea combătută.

După legea nouă numirile nu se mai fac în virtutea unui concurs ad hoc, ci ministrul alege dintre cei-ce au calificățiunea prescrisă în lege.

Învățători rurali nu pot să fie decât absolvenți ai școlii normale rurale; instituții la școli primare urbane nu pot să fie decât absolvenți ai școlii normale de instituții; cei-ce aspiră la posturi de profesori secundari, fie la gimnaziu, fie la licee, trebuie să fie absolvenți ai școlii normale superioare ori să fi terminat doi ani de studii la universitate și să fi făcut cursul de pedagogie; profesori la școlile speciale nu pot să fie decât cei-ce au studiile speciale respective; în sfârșit, la vre-o catedră universitară nu pot să aspire decât doctorii în științe, cei-ce s'au distins prin lucrări științifice ori cei-ce și-au dovedit calificățiunea ca docenți la universitate.

Retribuțiunile se sporesc potrivit cu această calificățiune, dar' se pune totodată capăt cumulului și se creează un sistem de inspecțiune, prin care ministrul poate să controleze lucrarea fiecărui membru al corpului didactic.

Consiliul general de instrucțiune se desființează, ear' consiliul permanent se reorganizează astfel, ca el să nu mai împedecă mersul afacerilor. Ministrul nu îl mai consultă decât în anumite cestiuni de importanță generală.

Directorii așezămintelor de învățământ, inspectorii, revisorii și ministrul au dreptul de a pedepsi abaterile mai mici, ear' pentru cazurile de abateri mai grave, în locul juriilor compuse din membri ai corpului didactic, se creează un for special, a căruia decisiune nu este apelabilă și este executată de ministru.

Aceste sînt în linii generale principiile, pentru care atât consiliul general de instrucțiune, cât și profesorii dela Iași, ba, judecând din raportul prezentat de dl

și mai de cmenie; ear' cel mojie și măreț, cu cât îl ridică norocirea, cu atât mai tare nebulnesce, i-se întore creerii și nu-i începe în pe-lea lui.

Cichindeal.

*

Causa, că nu putem fi fericiți în această vieată, este, că așteptăm dela pământ ceea-ce nu se află decât în cer, și dorim dela om ceea-ce nu ne poate da decât numai Dumnezeu.

*

Nimic mai divin decât educațiunea, căci fiind tinerimea bine educată, calea prin vieată e fericită.

Platon.

*

Cum vom feri pe oameni, dacă nu-i facem morali și înțelepți?

Kant.

*

Sînt fapte, care nu mai pot fi supuse la nici o judecată omenească; — ele numai cerul îl cunoște de judecător.

Schiller.

*

Cine nu merge atât de departe, cât îl trage inima și îi permite mintea, — este o ființă lășă; ear' cine merge mai departe decât cum avea de gând, — este un sclav.

Heine.

(Va urma.)

profesor Vizanti, chiar și delegații camerei combat noua lege.

Îndeosebi consiliul general de instrucțiune îl susțin atât profesorii dela Iași, cât și delegații camerei. Pentru-ca cetitorii nostri să se poată dar' dumeri, ce este acest consiliu general, vom examina proiectul, pe care l-a pus el, ca rezultat al lucrărilor sale din sesiunea trecută, în fața proiectului prezentat camerei din partea ministrului.

După legea dela 1864 ministrul nu poate nici să facă vre-o schimbare în programe, nici să prezenteze camerei vre-un proiect de lege, fără-ca să fi consultat mai nainte consiliul general. Astfel el a trebuit să supună discuțiunii consiliului general și proiectul de lege, prin care se cere desființarea acestui consiliu.

Rămâne dar' să vedem, cum s'a pronunțat consiliul amenințat în existența lui.

Dieta Ungariei.

Desbaterea asupra bugetului.

Ședința de Sămbătă, 22 Ianuarie n.

Președintele Toma Pechy deschide ședința la 10 oare în. am.

La ordinea zilei e desbaterea asupra bugetului.

Albert Szentkirályi se mărginesc a face vre-o câteva observații. El caută a afla rēul în aceea, că noi nu avem atâtea venituri, cât cheltuiim, de aceea trebuie să luăm într'ajutor alte izvoare. Urmarea firească e, că noi trebuie să ne acoperim deficitul făcēnd alte datorii. Ear' aceste datorii cresc ca o lăvină, carea mai curēnd ori mai tārdui va cutropi națiunea. Cu datoriile alăturate cresc și interesele, care astăzi reprezintă deja frumoasa sumă de 128 milioane. Încă vom ajunge timpul, când nu vom pute să satisfacem datorințelor și atunci va urma mai āntāiu bancherotul statului, apoi un sindicat, care va administra finanțele noastre și în sfârșit absolutismul. El vede mātuitura țerii numai în înființarea unei armate naționale și a unui teritor vama deosebit, respinge bugetul și recomandă spre primire proiectul de rezoluție al lui Helfy.

Fenyves'sy cere cuvēntul în cestiune personală și rectifică unele pasuri din vorbirea sa de ieri.

Gustav Degen ca credincios apărăter al stăpānului seu Tisza pledează și votează pentru proiectul comisiunii financiare.

Ludovic Mocsary numesc toată desbaterea sterilă, căci pānā acum nu s'a vēcut nici o idee de scāpare. Într'aceea lipsa a ajuns la culme, poporul lasă să i-se punā chiar și perina la dobā, ca să poată plăti contribuția. Causa întregii miseriei zace în cheltueile comune și numai o revizie a transacției poate aduce ajutor. Națiunea i-s'a aprețuit în prea mult puterile cānd cu transacția dela 1867, luānd asupra-si îndatoriri ce trec preste puterile ei. Primirea proiectului Prileszky, cu privire la rescumpărarea regalelor, ar însărcina numai clasa de mijloc, fără-ca să dea vre-un ajutor clasei de jos. Apoi polemizează vorbitorul cu opoziția moderată, care nu e hotărītă pentru teritorul vama deosebit, și care dacă va ajunge la stāpānire, va mārī numai birocrațismul. De aceea nici acest partid nu dā garanțele cuvenite pentru o îmbunătățire a stării. Executarea ideii preconisate de Helfy ar fi singurul mijloc pentru a scāpa țeara de primejdie. (Aprobări în stānga extremā.) Ungaria nu e destul de bogată, ca să poată susține și armata comunā și honveđimea. Acum e timpul a da înderēt națiunii libertatea de acțiune în ceea-ce privesc terenul economic al ei, de care a fost rāpită acum de 10 ani. Sē-si vādā bine de interese țeara înainte de a se lega pe alți 10 ani. Vorbitorul respinge bugetul și recomandă proiectul de rezoluție al lui Helfy.

Āndor Vadnay dice, că el preferā chiar naționalitățile față cu Ovreei. (Sgomot în stānga, strigāte: Horia și Cloșca și Romānii din 1848?) Apoi se îndreaptā vorbitorul spre stānga extremā dicēnd, că ea nu întreprinde nimic pentru a pune capăt odată cāmētāriei murdare a Ovreeilor.

Francisc Pulszky replicā ante-vorbitorului dicēnd, că cāmētāria nu e o însușire specialā a rasei ovreesce. În sfârșit primesc bugetul.

Desbaterea se ĩnterupe și urmează interpe-lațiuni. Blasius Orbán ĩntreabā: are ministrul de ĩnterne cunosință despre aceea, că în Zsablaja, Gospodince, Nádaly, Gyurgyevo, Csurog, Szent-Tamás, Bács-Földvár și Petrovoselo existā o pază de noapte sub conducerea vēstutului pandur Alexandru Ivanics, și această pază comite cele mai crude violențe, citează cetățeni ĩnainte sa, fără de a avē spre scopul acesta vre-un mandat, îi pune în fiarā și prin cele

mai groaznice torturi îi chinuesc pānā devin schilavi? Ministrul-president Tisza rēspunde, că va pune lucrul la cale, cu toate că dīnsul e de convingerea, că aceasta s'ar fi fācut și din partea judecătorilor respective.

Emil Szemecz face următoarea interpe-lație: ĩntre membrii honveđilor din 1848/49 circulā fama, că generalului Arthur Gőrgyey i-se dā din fondul honveđilor o pensiune de 6000 fl. Are dl ministru-president cunosință despre aceasta, și nu crede dīnsul de bine a anula eventuala pensiune votată?

Ministrul-president Tisza rēspunde, că ĩnainte de toate, fiecare își poate avē părerile sale despre atitudinea lui Gőrgyey. Pānā acum nu s'a luat din nici o parte ĩnĩțiativa pentru a vota lui Gőrgyey o pensiune.

Ședința se sfērșesc la 2 oare.

Correspondență particulară

a „Tribunei”.

Șiria, la 3 Ianuarie v. 1886.

Cetind în nr. 297 din a. tr. al „Tribunei” rēspunsul Părintelui Atanasiu Mera, la raportul meu cel scurt despre alegerea de ĩnvēțătoare în comuna noastră, — m'am mirat foarte, vēdēnd că Părintele Mera scria, că eu am raportat nisce ĩnformațiuni false, — deoarece-ce m'am sfiit a-mi pune de desubt raportului numele.

Deși Păr. At. Mera, — fără motive, — falsitatea ĩnformațiunilor mele o bazează pe ĩmpre-giurarea, că sub acel raport nu m'am pus numele, și deși d-sa sub rēspunsul seu își pune de desubt numele, ca astfel lumea să creadā, că rēspunsul d-sale este adevēr, — eu acum, cānd prin ĩnsași scrierea d-sale arat adevērul celor raportate de mine, — ear' nu-mi voi pune de desubt numele, căci și fără acela se va lumina faptul și adevērul.

Ca să nu ĩncomez pe on. cetitori cu faptele dela noi, de cel mai particular ĩnteres — cum dice și Păr. At. Mera, — mē voi strādū a fi scurt în rēspunsul meu, dar' tot atunci și drept.

Cred că multora le este neplăcut, dacă, comițēnd în comuna lor nedreptate, aceea ca fapt de ĩnteres particular se dā publicității, prin ce ĩncomodām publicul, dar' descoperim și pe făptuitor.

Păr. At. Mera amintesc, că de 27 ani ai serviciului seu, ca preot, nimeni nu l-a atacat, adevā nu l-a publicat. Nu-l va fi publicat și atacat doarā din causā, că va fi lucrat după lege și spre binele comun pānā în anii mai recentī; despre trecut ĩnsē nu vorbim. Credem și aceea, că în timpul de serviciul amintit se va fi ĩnșelat d-sa în oameni, dar' și noi ne-am ĩnșelat chiar în d-sa, sau în lucrările ce le-am efectuit la recomandarea d-sale, ĩndată-ce ascultam glasul păstorului.

Așa era să se ĩntēple și cu alegerea din partea Păr. At. Mera a distinsiei ĩnvēțătoare Maria Doboș, pe al cărei soț, Alexie Doboș, „distinsul” nostru ĩnvēțător de aici, poporul, urmānd glasul păstorului, Părintelui At. Mera, l-a ales și reales; apoi se vēdi progres, de care și dl exmis consistorial spre cercetarea scoalelor se va fi mirat, căci în școala numitului ĩnvēțător progresām ca racl.

Acest ĩnvēțător, ca sātēanul nostru, acum 3 ani, după multā cortesire, adevā rugare, apoi pārtinit de vecinul seu Păr. At. Mera, devine ĩnvēțător provisor (ca sē-l cunoascem) cum dice și onor. Păr.; ĩnsē după o lucrare de un an, nu am aflat nimica progres în școalā; pe lūngā toate aceste, chiar și fără testimoniile recerute Păr. At. Mera l-a cunoscut de bun, și poporul, la sfatul d-sale, și l-a ales de ĩnvēțător.

Āci vēd eu, ceea-ce dice Păr. At. Mera, că pentru poporul nostru, opul mārēț al marelui Andreiu este o chimerā, căci poporul ĩnstruat de cel ce stā după culisā, — contra aceluī op mārēț, ba spre dauna sa alege de ĩnvēțător pe vecinul Părintelui At. Mera, pe Alexie Doboș, ĩnlăturānd pe 2 distinsī ĩnvēțători, ca D. Binciciu din Cuvin și I. Givulescu din Ineu.

On. dle! Dacă ați voit atunci binele poporului, dacă v'ați ĩnterestat așa mult de ĩnvēțământ, nu ai aflat d-ta cu cale a sfātui poporul, — turma, — că Al. Doboș nu ne-a satisfācut ca ĩnvēțător provisor, — deci nu este pentru noi, — n'are calificățiunea recerutā, deci, alegēndu-l, cālcam în picioare opul mārēț al marelui Andreiu, dar' aceea nu ai fācut-o, ci din contrā ĩnsuși ai conlucrat ca poporul, care nu pricepe, în loc de luminā, să cāștige ĩntunecul.

Această ĩmpregiurare o amintesc, ca pe de o parte să scie lumea, că acea alegere ĩncā vorbesce despre activitatea d-tale și a fruntașilor poporului din Șiria, care conduc afacerile din Șiria după buna lor convingere, precum d-ta amintesci în rēspunsul d-tale; ear' pe de altā

parte să se vēdeascā, cum era să se priceapā și să fie alegerea provisorā a ĩnvēțătoare Maria Doboș, anume: Maria Doboș n'avea testimoniul de calificățiune în limba maghiară, āșadar' chiar să fi devenit aleasă, n'ar fi fost ĩntārītă din partea Ven. Consistor, și așa s'a arētat lipsa alegerii ca după un an cu succes în școalā, — ori fără el, ce nu ĩmpoartā mult la fruntașii nostri — cāștigānd testimoniile recerute, prin conexiunile familiei Doboș, apoi prin popularitatea Părintelui At. Mera la tot casul să devinā aleasă și ĩntārītă.

Āci zace ĩnteresele alegerii provisorie, și nu ĩntre asigurarea ĩnteresele școalei, precum afirmā Păr. Mera; ĩnteresele privat și nu cel școlar a fost aci la mijloc.

Āncorect se declarā Păr. At. Mera, că domnia lor din capul locului erau hotārīți a alege numai provisor pe ĩnvēțătoare. Cānd s'au hotārīt la aceea, nu sciu, nici membrii comitetului, nici eu tot ca membru, dar' sigur nu din capul locului, cānd adevā se vorbise de deschiderea școalei de fete, ci verosimile după-ce se hotārīse și Maria Doboș a concurge, căci pre lūngā salarul soțului ei, va fi bun ĩncā unul, ce comunicānd și Părintelui At. Mera, ĩmpreună hotārīt, ca alegerea numai provisorie să fie, din motivele de mai sus, și sciind, că pre lūngā toată popularitatea Părintelui, o alegere definitivā nu se poate ĩntēpla.

Dacă decisiunea — de provisorie — era din capul locului, atunci mult mē mir de Păr. At. Mera, ca preot de 27 ani, fost și administrator protopopesc, cum n'a sciut, că „condițiunea alegerii provisorie” avea să o propună, nu în comitetul ce avea să candideze concurențele corespunđătoare, ci în sinodul parochial, unde Păr. At. Mera a preșidat, și care a scris concursul pentru școala de fete. Aceasta Părintele n'a fācut-o atunci, căci Maria Doboș nu era hotārītă de a concurge.

Nu ĩncape deci ĩndoeală, că decisiunea de a alege ĩnvēțătoare numai provisor n'a fost din capul locului, precum s'a afirmat de Părintele At. Mera.

Conced Părintelui, că majoritatea comitetului a fost pre lūngā Maria Doboș, căci unii ascultau de Sfinția Sa, ca om popular, alții ascultau de alți fruntași, și ear' alții erau cāștigați de familia Doboș, dar' cei mai mulți contra convingerii lor, ba ce e mai mult și moșul a fost de părerea, ca să se candideze și nepoata lui: Maria Doboș, — mirare!

Ce se atinge de sinod, nu sciu cum afirmā Păr. At. Mera, că totalitatea sinodului a aflat de cea mai corespunđătoare pe Maria Doboș, care avea cele mai bune testimonii. Sinod nici c'a s'a ĩținut, deoarece-ce comitetul s'a disolvat; nu Maria Doboș a avut cele mai distinsē testimonii, ci ĩnvēțătore Cāmpianu ce se poate dovedi cu testimoniile ce se aflā la Ven. Consistor din Arad.

Dar' să admitem ca să se fi ĩținut sinod, să se fi ales Maria Doboș chiar și provisor, după dorința on. d-tale și a poporului sedus, dar' contra ș-lui 13 din statutul organic, oare s'ar fi lucrat corect? Oare atunci poporul în frunte cu on. d-ta ați fi fost basați pe opul mārēț al marelui Andreiu, ce dorești în rēspunsul d-tale a se respecta și a nu se considera de chimerā și culisā? Cred că nu! Dacă dorința on. d-tale este binele poporului, și ca opul mārēț al marelui Andreiu să nu devinā chimerā-culisā, atunci datorința Sfinției Tale era, a lumina poporul, că dorința lui e în contradicție cu legea bisericească, căci Maria Doboș nu corespunde concursului fācut de sinod și de președintele lui, dar' aceasta ai omis a o face, căci on. d-ta ai ĩnlăturat opul cel mārēț, ear' poporul a fācut ce n'a sciut.

Partide au existat totdeauna în comuna noastră, și cauza că pānā acum au stat în tăcere, a fost pe de o parte, că poate în trecut s'a lucrat conform legii spre binele comun, pe de alta, poporul nostru este blānd, e obosit de multele neajunsuri ce le are, ĩnsē acum, cānd vede că aceia, care sūnt chemați a-l feri de rele, le ĩmbie ocașiune de a ĩntre în rēu, în ĩntunec, fi conduce la cālcareā chiar a legii bisericesce, atunci trebuie sē-si ridice glasul lor, numai și numai în ĩnteresele adevērului, și aceia precum și eu unul, nu se pot numēra ĩntre rēșleți, precum dice Păr. At. Mera; nu sūntem partid cu tendențe rele, ci oameni, care dorim ca opul cel mārēț al marelui Andreiu sē-l respectezi și on. d-ta nu numai, dar' ai datorința și pe noi a ne sfātui la aceea.

Dice Părintele At. Mera, „cānd este vorba de viitorul femeii romāne, numai — dar' numai dreptatea ĩmi este amicā”; — oare on. d-ta afi în aceea dreptatea, că voesci a alege o ĩnvēțătoare — necorespunđătoare concursului — cāl-cānd în picioare ș-ul 13 din statutul organic? Atunci poate eu nu sūnt ĩn curat cu idea de dreptate, — ce ĩnsē nu conced. — Dreptate era din cele 3 concurențe a alege una corespunđătoare.

Bursa de Bucuresti.

Cota oficială dela 22 Ianuarie st. n. 1886.			
Renta amort. (5%)	Cump.	94.—	vënd. 94. ¹ / ₄
„ Rur. conv. (6%)	„	86. ¹ / ₄	„ 86 ³ / ₄
Act. de asig. Dacia-Rom.	„	264.—	„ 268 —
Banca națională a României	„	1090.—	„ 1012 —
Împr. oraș. București	„	84.—	„ 36.—
Act. de asig. Națională	„	—	„ —
Credit mob. rom.	„	—	„ —
Scrisuri fonciare urbane (5%)	„	82.—	„ 82. ¹ / ₄
Schimb. 3 luni	„	25 13 ³ / ₄	„ —
Societ. const.	„	143.—	„ 147.—
Aur	„	17. ¹ / ₄	„ 17 ³ / ₄

Aceste societăți de asigurare, ce dispun de fonduri însemnate, după cât scim în urma premiilor lor pe cât se poate de ieftin stabilite, sînt pe deplin capabile de concurență față cu alte societăți de asigurare, și, după-ce și bunele nume în general cunoscute ale conducătorilor acelor societăți ofer garanții corespunzătoare pentru punctuoasa și conștiențioasa constatare și rebonificare ale pagubelor provenitoare, sperăm cu toată încrederea, că aceste societăți, care acum își încep operațiunile în patria noastră, vor dobândi un considerabil *stock* de comerț și încrederea marelui public o vor justifica pe deplin.

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octomvrie 1886.

Editura și tiparul Institutului tipografic, societate pe acții în Sibiu, sub responsabilitatea lui **Michail Gerula**.